

Petőfi Népe

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT BÁCS-KISKUN MEGYEI LAPJA

Bánk bán a kecskeméti színpadon

Szívesebben venné kezébe az előadás értékelésének írója is a bíráló metasztét acéltollá helyett az aranyosabbat, az ünne-

Bánk bán — Simon György

pélyesebbet. De talán mindkét fajta megemlékezéssel egyszerre tudnánk méltóképpen kifejezni a mostani Bánk bán előadás felletti örömet és elismerést. Mert az előadás, a felújítás szándéka, stílusának közönség előtt való felmutatásának módja, módszere is tiszteletre méltó, s megbecsülést érdemel.

Minden korszak egy kicsit a saját világnézetéhez igazítja a klasszikus műveket a színpadon. Akik Katona szándékait és életművét, a Bánk bán-t a hamis szemlélet kódéba igyekeztek burkolni, ma már nem állhatnak színpadainkon és nem irányíthatják a színészek szavait és gesztusait. Nem rejtenj és kiemelni, áthangolni és meghamisítani, vagy csak egyoldalú szemlélettel szegényíteni kellett, mint még néhány évtizede is a Bánk bán-t, a mostani felújításon, hanem ellenkezőleg megtisztítani a hamis hiedelmek porától, talmi színeitől, megmutatni való igazában. Katona azonosulása a néppel, a nép bajával, nyomorúságával, s egy jobb jövőbe vetett reménye csak ma, egy kiszákmányolástól felszabadult magyar történelem légkörében fűrődhetik meg igazán az eszméit értő, felsza-

Melinda — Dévay Kamilla

badult emberek szívében, egyet-értő gondolataiban.

Seregi Lászlónak, a Bánk bán rendezőjének ez volt a szándéka. S ez a szándék egészében híven is csendül vissza az előadásból. Két egymással szinte egyenértékű dallam csendül össze a tragédia fülünk hallatára. kibontakozó kórusából. Az egyik dallam azt adja hírl, hogy a mű igazi becsét a ma emberének akkor lehet átnyújtani hiánytalanul, ha a mennydörgé-

sektől reszkető kothurnusos páthosszal telített villámos atmosféra hangjait érhetőre temperálva szólaltatjuk meg a nagy művet. Kétségkívül egy modern és egyszerű hangvételre való törekvés érződik teljes céltudatoságban ebből az előadásból —, az a szándék, hogy társadalmunk embereihez még inkább közel vigyük nagy nemzeti tragédiánk szavait. Az egyszerűbb közérthetőbb, az emberi viszonylatokat nem durván kontrasztos, de finoman tónusos hangvételrel megvilágító játék üdőbbre, tisztábbra mosta a mű színeit, olyan árnyalatokat fedezhetünk fel, amelyeket eddig az idő és a régi hangosan páthoszos előadásmód el is takart. A tragédia nagyszerű biztonsággal felépített emberalakjai lelkiük legmélyéig megmutatkoznak, ha értő kézzel nyúlunk hozzájuk. Maga a dialógusépítés sokszínűsége, a jellem legbelsőbb lényegéhez való tudatos alkalmazkodása is predestinálja a tragédiát, hogy hamis színektől megtisztítva, egyszerűbb játéktílussal vigyük még világosabbá, még in-

Tibor — Jánoky Sándor

kább közérthetővé és maivá. Nagy tanulság ez az előadás arra is, hogy a Kisfaludy-féle tragédiák hangulatát idézve többé nem lehet hozzányúlni Katonához, a Bánk-hoz.

A másik törekvése a rendezőnek az volt, hogy lehántsa a tragédia hőseről, Bánkról azokat a vonásokat, amelyeket nagyon is céltudatosan az azóta elbukott úri rend ideológusai raktak rá a hős jellemére. — Bánk, az ember személyes tragédiája fényében nem mint a nemzeti erények összességével félistenné magasztosult hős bukik el, hanem az olyan ember, aki társadalmi rendjéhez, s a királysághoz hű lévén, végül is az egyéni bosszú lejtőjére téved. A királynő megölése nem azonosítja tehát Bánkot, s nem is azonosíthatja a nép, a szenvedésektől tele, sebektől vérző nép, a Tiborcok népe igazi nemzeti hőseivel. Nem magasztosulhat azzá, mert nem tudja és nem akarja széttépni azokat a kötelékeket, amelyek rendjéhez, országot vezérlő főúri rendjéhez, s a királyság eszméjéhez láncolják.

A rendező koncepció megvalósulása egészében méltó a nagyszerű ünnepi külsőségekhez, s a felújítás nemes szándékához. Egy egyszerű emberi, s bukásában is nemes Bánk-ot állít színpadra Simon György. Számára ez a szerep mintha a minden színész számára becses, nagyszerű megtiszteltetés a Bánk szerepének eljátszásán felül azt is jelentette, hogy szakított eddig alkalmazott alakítási módszereinek egyes modorosságaival.

Gránitból faragott Bánkja képes volt megmutatni nemcsak az uralkodás érdekeiért vitázó nagyurát, hanem a szerelmi sérelmében vérző szívű férfit is. Demeter Hedvig, mint Gertrudis, igyekezett és tudott lélektanilag mélységekbe hatolni, határozott vonásokkal jellemezni. Nemcsak a negyedik felvonás nagyszerű jelenetsorában tudta egységes határozottsággal végigvezetni szerepének vonalát, világosan exponálta ennek a hű és gögös asszonynak az alakját, a tragédia első pillanatától fogva. Kimagasló, jó teljesítményt nyújtott Biberach szerepében Fonyó József. Alakítása egyike azoknak, amelyek szinte természetbúvári módszerekkel emeltek ki ezt a szerepet a megszokott formulák nyugtából, s építették újjá, igazán maivá, hitelessé. Jánoky Sándor Tiborca tisztos teljesítmény. Inkább a vádló, mint a panaszkodó elnyomottak szavát igyekezett magasra emelni a csodálatosan nemes veretű szerepből. Egészében világos alakítást nyújtott, bár nem volt mentes szövegmondása modorosságoktól. Ugyanezt kell mondanunk Petur bán megszemélyesítőjéről, Gyulay Antaltól. Dörgő hangszívai a lélektanilag gondosan felépített képekben nem egyszer idegenül hangzottak.

Dévay Kamilla, mint Melinda légién szép jelenség. Szerepfelfogásán világosan érződött, hogy egyszerűsége, közérthetősége, ugyanakkor zengő líraiságra törekszik. Sajnos ezekből az elemekből nem mindenütt tudta egységes egésze formálni az előadás Melindáját. Ottó alakítója, Pathó István jól mozog a színpadon. A nyegle és lelkiismeretlen csábító alakja azonban kisebbre zsugorodik kezei között. S nem tud olyan jelentős mértékben helyet találni a darabban, mint amire ezt a szerepet Katona és a rendező is szánta. A fiatal színész bemutatkozása Kecskeméten ezek ellenére is kedvező színben tünteti fel tehetségét és remények-re jogosít.

Karizs Béla, mint II. Endre eléggé bizonytalan és szürke a szerepében. A békétlenek közül a már említettek kivül csak Simon Géza tudott teljes illuziót kelteni. A kisebb szerepek alakítói közül nem találunk említésre méltót.

Az előadás nagy erénye az a szép és a rendezői elképzelésekhez hangulatilag jól igazodó díszlet, amelyet Csinádi István, a színházunkban jól ismert és nagyra becsült vendégtervező

Gertrudis — Demeter Hedvig

vitt színpadra. Márton Aladár a jelmezek megformálását értő kézzel, nagy stílusérzékkel végezte.

Csáky Lajos

Új lakásokban ünnepelnek

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójára, a nemzetközi munkásosztály nagy ünnepére elkészült Kecskeméten a Csillery telepen a 95 lakásos lakótelep utolsó épülete is. A két utolsó, 19 lakásos la-

Lapunk is figyelemmel kísérte a Csillery telepi építkezést és több cikkben számoltunk be az ott folyó munkáról. Az átadás előtti napokban fotóriporterünkkel kerestük fel az új lakótelepet és láttuk, mint végzik az

A Csillery telepi új házak

kóház, szövetkezeti alapon épült — s mint ilyen, első Bács-Kiskun megyében.

Kaphatott-e szebb ajándékot ezen a napon a 37 boldog új lakástulajdonos, mint hogy új

utolsó simításokat az épületen a munkások, s milyen boldog izgalommal nézegetik a tulajdonosok a szép új lakásokat.

Valóban kedves, családias és mindamellett modern házak ezek. A lépcsőházba lépve — amely az épület közepén foglal helyet — máris otthonos hangulat lesz úrrá a látogatón. Ha pedig a napfényes, barátságos lakásokat keressük fel, megértjük a lakásszövetkezet tagjainak lelkesedését, s azt, hogy miért törlesztenek szívesen 30 éven keresztül havonta az egyszobás lakásokért 215, a két-szobásokért 320 forintot, ami végeredményben alig több, mint az állami épületekben a lakbér. A lakások tetszetősek, kényelmesek, a szobákban cserépkályha van, a konyhákban csempézett fal és beépített konyhaszekrény várja a háziasszonyt.

A lakóteleppel egy időben a DÁV befejezte a transzformátorállomás építését, amely azonban nemcsak az új épületeket, hanem a környező családi házakat is ellátja villanyárammal.

Szöveg: Nagy Ottó

Fényképezte: Pásztor Zoltán.

Az utolsó simítások. A létrán Gulyás Sándor, az ajtónál Barna János ipari tanuló.

— Ez aztán a konyhaszekrény! — állapítja meg Karsai Ferencné és Horváth Imréné. Mindkettő a Kecskeméti Konzervgyár munkásnője és egy-egy új lakás tulajdonosa.

otthonban ünnepelhet. Köszönet érte az EM Bács megyei Állami Építőipari Vállalat munkásainak, akik gyors ütemben fejezték be a munkát. Dicséret illeti azokat a szerveket is, amelyek az épület átadásával kapcsolatos adminisztrációt bürokráciamentesen végezték, sőt nemegyszer soron kívül intézkedtek. Az Országos Takarékpénztár központja például minden más ügyet félretéve hagyta jóvá a lakások árkalkulációját, s nem is postán, hanem megbízottja útján azonnal küldte azt Kecskemétre. Így tudták a lakásszövetkezet tagjai november 1-én megtartani első megbeszélésüket, 4-én a szövetkezet alakuló közgyűlését, s november 7-re a beköltözést.

PETŐFI NÉPE
A Magyar Szocialista Munkáspárt Bács-Kiskun megyei Bizottsága és a megyei tanács lapja.
Szerkesztő a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: Weither Dániel

Kiadás:
A Petőfi Népe Lapkiadó Vállalat Felelős kiadó: Mezei István.
Szerkesztőség: Kecskemét, Széchenyi tér 1. szám. Szerkesztőségi telefonközpont: 26-19, 25-16.
Szerkesztő bizottság: 16-08. Balpolitikai rovat: 11-22.

Kiadóhivatal:
Kecskemét, Szabadság tér 1/a. Telefon: 17-09.
Terjesztő a Magyar Posta.
Előfizethető:
helyi postahivataloknál és kézbesítőknél.
Előfizetési díj 1 hónapra 12 forint.

Bács-Kiskun megyei Nyomda V, Kecskemét, — Telefon: 11-85.